

Resums dels Cants II, III i IV

Resum del Cant II (β)

Assemblea dels itaquesos i viatge de Telèmac

Continua la primera part de la narració, la *Telemàquia*, amb el protagonisme del fill d'Ulisses, incòmode a casa seva, envoltat dels festejadors insolents de la mare, i dubtant sobre la seva pròpia condició i sobre el destí final de son pare: si encara és viu i ha de tornar a Ítaca, la posició i el futur de Telèmac estan garantits; si no, la seua ruïna és tan segura com la del seu casal. Telèmac s'aixeca, doncs, i convoca l'assemblea dels nobles, a la plaça, per exposar-los quina és la situació, ja insostenible: els pretendents li devoren la hisenda, passa el temps i sa mare, forçada pels festejadors, no es decideix a trobar una solució. Per tant, serà ell, Telèmac, el fill, qui haurà de partir a buscar notícies del pare i trobar un desenllaç, positiu o negatiu, a una situació que ja es prolonga massa. Els pretendents, llavors, per boca d'alguns dels membres destacats de la colla (com Antínous i Eurímac, que, òbviament, tornaran a aparéixer), es manifesten com allò que són: prepotents, insolents, ignorants de les lleis més elementals de la moderació i del seny, i una amenaça violenta, no sols contra la integritat d'una família i de la casa i la hisenda d'un rei, sinó contra tot l'ordre social d'Ítaca. Els déus, aleshores, envien un senyal premonitori amb el vol de dues àguiles, aus emblemàtiques de Zeus. Un profeta o endeví respectat interpreta el signe, però els pretendents no sols no l'escolten sinó que l'insulten i l'amenacen, confirmant així (per als oients o lectors) que s'encaminen cap al desastre final. I mentrestant, l'evocació de la figura extraordinària de Penèlope serà ja una primera mostra del paper determinant de l'esposa d'Ulisses, personatge decisiu, i sense el qual tota la trama narrativa quedaria coixa i amb un interès molt inferior. Atena, tal com farà repetidament, apareix per organitzar-li el viatge a Telèmac, i el cant es tanca amb una escena detalladament i deliciosament marinera. Ha començat el primer dels dos viatges, el del fill.

Resum del Cant III (γ)

Telemac a Pilos

Primera etapa del viatge de Telemac, que serà rebut a la platja de Pilos per Nèstor, un dels nobles més respectats i escoltats en la *Iliada*. A la vora de la mar, els viatgers troben el conjunt de la població (nou grups de cinc-centes persones) participant ordenadament en un sacrifici col·lectiu i en l'àpat comú. Telemac, seguint sempre els consells de Mèntor, és a dir, d'Atena, es presenta a Nèstor i als fills, explica qui és i d'on ve, i que ha vingut a buscar notícies del seu pare Ulisses. El vell guerrer, llavors, evoca el setge de Troia i recorda els noms d'alguns dels herois més notables, com ara Aquil·les i Pàtrocle, però recorda sobretot les qualitats singulars d'Ulisses, sempre el més intel·ligent de tots. Explica que la seva tornada a la pàtria va ser bona i sense incidents, però no la dels dos fills d'Atreu, Menelau i Agamèmnon, que es barallaren (incitats per Atena, que volia castigar els grecs pels seus excessos en l'assalt a Troia), se separaren i van tindre un viatge més accidentat. Menelau no va poder tornar a temps d'evitar l'assassinat d'Agamèmnon, ara recordat de nou, de forma detallada, com a suprem exemple negatiu i com a advertiment: no és bo ni prudent que un home estigui massa temps lluny de casa. Nèstor, però, no té notícies recents d'Ulisses i recomana a Telemac que busqui més informació a Esparta, a la cort de Menelau. Finalment, desapareix Atena de manera prodigiosa, i Nèstor convida el visitant a dormir al seu palau. De matí, el rei presideix un sacrifici solemne, descrit amb tots els detalls, i després de l'àpat ritual fa que preparin un carro lleuger per al viatge de Telemac a Esparta en companyia de Pisístrat, un fill seu encara fadrí. La breu evocació del viatge dels dos joves, corrent a tota velocitat per la plana, tanca aquesta primera part de la peripècia iniciàtica de Telemac: aquest viatge és també part del seu camí cap a la condició de jove adult, plenament home.

Resum del Cant IV (δ)

Telèmac a Esparta

Telèmac continuarà adquirint coneixement, informació i experiència en la segona etapa del viatge, més important i completa que la primera. A la ciutat d'Esparta, a la cort de Menelau, escoltarà més peripècies de la guerra de Troia i del retorn dels guerrers, especialment dels dos Atrides, de final tan diferent. Menelau, en efecte, ha reunit a Esparta una riquesa immensa, producte del botí de Troia i dels seus propis viatges, i el seu palau és molt més brillant que el casal d'Ulisses a Ítaca. Telèmac coneixerà, doncs, una cort important en una terra rica, però finalment no n'experimentarà cap enveja comparant-la amb la pobresa relativa de la seua illa, aspra i rocallosa. Coneixerà també Helena, que després de la presa i destrucció de Troia ha tornat a Esparta amb el marit, i que ara, a més de reconèixer que és ella la causant primera de tants desastres, recorda amb detall el paper que jugà Ulisses en el cèlebre ardit del cavall de fusta. En la llarga sessió de conversa, Menelau evoca també una escena extraordinària durant el seu retorn: quan, disfressat amb una pell de foca, va obligar un déu de la mar –Proteu, el que canvia de forma– a revelar-li la manera de tornar a casa i a dir-li on es trobava en aquell moment Ulisses. Finalment, Menelau ofereix a Telèmac, com a obsequi de comiat, l'objecte més preuat del seu tresor. El jove tornarà, per tant, ben carregat d'experiències i de regals. Mentrestant –en un *flashback* genial–, a Ítaca, els pretendents descobreixen el viatge de Telèmac, s'omplen de ràbia, i li preparen un parany per sorprendre'l i matar-lo quan torni. I Penèlope, que s'assabenta alhora de l'absència del fill i de l'amenaça, torna a plorar sense consol. Llavors Atena, en una visió nocturna, li garanteix el retorn del fill però no vol donar-li cap seguretat sobre el destí d'Ulisses. De fet, Penèlope serà l'última a saber-ho amb certesa.